

Brusel 27. června 2019
(OR. en)

9134/19

Interinstitucionální spis:
2019/0056(NLE)

SOC 353
EMPL 263
ECOFIN 479
EDUC 238

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Č. předchozího dokumentu:	8838/19
Č. dok. Komise:	7015/19
Předmět:	Návrh ROZHODNUTÍ RADY o hlavních směrech politik zaměstnanosti členských států – přijetí

I. ÚVOD

Dne 27. února 2019 předložila Komise na základě čl. 148 odst. 2 SFEU návrh rozhodnutí Rady o hlavních směrech politik zaměstnanosti členských států. Na rok 2019 Komise navrhla zachovat hlavní směry politik zaměstnanosti členských států z roku 2018 beze změn. V roce 2018 byly hlavní směry sladěny se zásadami evropského pilíře sociálních práv¹.

¹ Tyto hlavní směry politik zaměstnanosti byly poprvé přijaty společně s hlavními směry hospodářských politik jako integrovaný balíček v roce 2010 a bezprostředně přispívají k naplňování strategie Evropa 2020.

Výbor pro zaměstnanost (EMCO) předal Radě své stanovisko² k hlavním směrům politik zaměstnanosti, jehož součástí byl i příspěvek Výboru pro sociální ochranu (SPC) týkající se sociálních aspektů těchto hlavních směrů. Oba výbory při své práci náležitě přihlédly ke stanovisku Evropského parlamentu, které bylo přijato na jeho plenárním zasedání dne 20. března 2019.

Evropská rada na svém zasedání ve dnech 21. a 22. března 2019 projednala stav zaměstnanosti v Unii a přijala související závěry.

Na základě práce výborů přezkoumala návrh dne 6. května 2019 Pracovní skupina pro sociální otázky. Přitom rovněž náležitě zohlednila stanovisko Evropského parlamentu, podle něhož by měl být návrh Komise schválen beze změn.

Výbor regionů rozhodl, že stanovisko k tomuto návrhu nevydá³. Hospodářský a sociální výbor přijal stanovisko na plenárním zasedání dne 20. června 2019.

Rada má nyní pro posouzení hlavních směrů politik zaměstnanosti na rok 2019 k dispozici všechna nezbytná stanoviska.

Znění hlavních směrů politik zaměstnanosti je pro informaci uvedeno níže (příloha I).

II. ZÁVĚR

Výbor stálých zástupců se vyzývá, aby celý balíček stanovisek posoudil a aby Radě (EPSCO) případně doporučil přijmout na zasedání konajícím se dne 8. července 2019 hlavní směry politik zaměstnanosti ve znění obsaženém po finalizaci právníky-lingvisty v dokumentu 10475/19.

² Dopis předsedy výboru EMCO ze dne 29. dubna 2019.

³ Dopis Výboru regionů ze dne 8. května 2019.

Hlavní směry politik zaměstnanosti stanovené v rozhodnutí (EU) 2018/1215 a v dokumentu Komise 7015/19

Hlavní směr 5: Podpora poptávky po pracovní síle

Členské státy by měly usnadňovat vytváření kvalitních pracovních míst, mimo jiné omezením překážek, s nimiž se setkávají podniky při najímání pracovníků, podporou odpovědného podnikání a skutečné samostatně výdělečné činnosti, a zejména podporou vytváření a růstu mikropodniků a malých podniků. Členské státy by měly aktivně podporovat sociální ekonomiku a sociální inovace. Členské státy by měly podporovat inovativní formy práce, které vytvářejí kvalitní pracovní příležitosti.

Daňové zatížení by se mělo přesunout z práce na jiné zdroje daní, které mají méně závažné dopady na zaměstnanost a růst, při zohlednění přerozdělovacího účinku daňového systému, a přitom ochraňovat příjmy pro přiměřenou sociální ochranu a výdaje na podporu růstu.

Členské státy by, při respektování autonomie sociálních partnerů, měly podporovat transparentní a předvídatelné mechanismy stanovování mezd, které umožní, aby mzdy reagovaly na vývoj produktivity, a zároveň zajistí spravedlivé mzdy pro důstojnou životní úroveň. Tyto mechanismy by měly zohledňovat rozdíly v úrovni dovedností a odlišnosti hospodářského výkonu jednotlivých regionů, odvětví a podniků. Členské státy by spolu se sociálními partnery a při dodržení vnitrostátní praxe měly zajistit přiměřenou úroveň minimální mzdy s přihlédnutím k jejímu dopadu na konkurenceschopnost, vytváření pracovních míst a chudobu pracujících.

Hlavní směr 6: Zlepšení nabídky práce a přístupu k zaměstnání, dovednostem a kompetencím

V souvislosti s technologickými, environmentálními a demografickými změnami by členské státy při řešení současných a budoucích potřeb trhu práce měly ve spolupráci se sociálními partnery podporovat produktivitu a zaměstnatelnost prostřednictvím vhodné nabídky příslušných znalostí, dovedností a kompetencí v průběhu celého profesního života člověka. Členské státy by měly uskutečňovat potřebné investice do počátečního i dalšího vzdělávání a odborné přípravy (celoživotní učení). Měly by spolupracovat se sociálními partnery, poskytovateli vzdělávání a odborné přípravy, podniky a dalšími zúčastněnými stranami při řešení strukturálních nedostatků v systémech vzdělávání a odborné přípravy, tak aby tyto systémy poskytovaly kvalitní a inkluzivní vzdělávání, odbornou přípravu a celoživotní učení. Měly by se snažit zajistit převod nároků na odbornou přípravu v době přechodu mezi zaměstnáními. Díky tomu by všichni mohli lépe předvídat potřeby trhu práce a přizpůsobovat se jim a úspěšně zvládat přechody, čímž by se posílila celková odolnost hospodářství vůči otřesům.

Členské státy by měly podporovat rovné příležitosti pro všechny v oblasti vzdělávání, včetně předškolního vzdělávání. Měly by celkově zvyšovat úroveň vzdělání, zejména nejméně kvalifikovaných osob a účastníků vzdělávání pocházejících ze znevýhodněného prostředí. Měly by zajistit kvalitní výsledky učení, zlepšovat základní dovednosti, snížit počet mladých lidí předčasně odcházejících ze vzdělávání a zvýšit účast dospělých v dalším vzdělávání a odborné přípravě. Členské státy by měly ve svých systémech odborného vzdělávání a přípravy posílit učení se prací (mimo jiné prostřednictvím kvalitní a účinné učňovské přípravy), zvýšit relevanci terciárního vzdělání pro potřeby trhu práce, zlepšit monitorování a předvídaní dovedností, zajistit větší zviditelnění a srovnatelnost dovedností a rozšířit příležitosti pro uznávání a ověřování dovedností a kompetencí získaných mimo rámec formálního vzdělávání a odborné přípravy. Měly by zlepšit a zvýšit nabídku a využívání pružného dalšího odborného vzdělávání a přípravy. Členské státy by rovněž měly podporovat osoby s nízkou úrovní dovedností, aby zachovaly nebo rozvíjely jejich dlouhodobou zaměstnatelnost tím, želepší přístup ke kvalitním vzdělávacím příležitostem a jejich využívání, a to zavedením cest prohlubování dovedností, včetně posuzování dovedností, nabídky vzdělávání a odborné přípravy, jež bude odpovídat příležitostem na trhu práce, a validace a uznávání získaných dovedností.

Je třeba řešit nezaměstnanost a neaktivitu, mimo jiné účinnou, včasnou, koordinovanou a individuálně uzpůsobenou pomocí, která bude založena na podpoře při hledání zaměstnání, odborné přípravě a rekvalifikaci. Měly by být uplatňovány komplexní strategie, které zahrnují hloubkové individuální posouzení nejpozději po 18 měsících nezaměstnanosti, s cílem výrazně snížit dlouhodobou a strukturální nezaměstnanost a předcházet jí. Je třeba i nadále řešit nezaměstnanost mladých lidí a otázku mladých lidí, kteří nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy, a to prostřednictvím prevence předčasných odchodů ze vzdělávání a strukturálním zlepšením přechodu ze vzdělávání do zaměstnání, mimo jiné prostřednictvím plného provedení záruk pro mladé lidi⁴.

Členské státy by měly usilovat o odstranění překážek a demotivujících prvků ve vztahu k účasti na trhu práce a zajistit pobídky v tomto směru, zejména pro osoby nejvzdálenější trhu práce. Členské státy by měly podporovat uzpůsobené pracovní prostředí pro osoby se zdravotním postižením, mimo jiné prostřednictvím cílené finanční podpory a služeb, které jim umožní účast na trhu práce a ve společnosti.

Členské státy by měly zajistit rovnost žen a mužů a zvýšenou účast žen na trhu práce, mimo jiné zajištěním rovných příležitostí a kariérního postupu a odstraněním překážek bránících v účasti. Je třeba řešit rozdíly v odměňování žen a mužů, mimo jiné zajištěním stejné odměny za stejnou nebo rovnocennou práci. Mělo by se podporovat sladění pracovního, rodinného a soukromého života žen i mužů, zejména prostřednictvím přístupu k dlouhodobé péči a k finančně dostupným kvalitním službám předškolního vzdělávání a péče. Členské státy by měly zajistit, aby rodiče a další osoby s pečovatelskými povinnostmi měli přístup k vhodné rodinné dovolené a pružným pracovním podmínkám, aby se dosáhlo vyvážení pracovního, rodinného a soukromého života a podpořilo vyvážené využívání těchto nároků mezi ženami a muži.

⁴ Úř. věst. C 120, 26.4.2013, s. 1.

Hlavní směr 7: Zlepšení fungování trhů práce a zvýšení účinnosti sociálního dialogu

Členské státy by měly při provádění zásad flexibility a jistoty spolupracovat se sociálními partnery, aby využily dynamické a produktivní pracovní síly a nových pracovních a podnikatelských modelů, přičemž by měly zajistit rovnováhu práv a povinností. Měly by omezit segmentaci uvnitř trhů práce a předcházet jí, bojovat proti nehlášené práci a podporovat přechod na formy pracovního poměru na dobu neurčitou. Pravidla pracovněprávní ochrany, pracovní právo a instituty by měly jak vytvořit vhodné prostředí pro nábor pracovníků, tak i zajistit nezbytnou flexibilitu pro zaměstnavatele, aby se mohli rychle přizpůsobovat změnám hospodářské situace, a zároveň zachovávat odpovídající jistoty a zdravé, bezpečné a dobře uzpůsobené pracovní prostředí pro pracovníky. Mělo by se zamezit pracovněprávním vztahům vedoucím k nejistým pracovním podmínkám, mimo jiné bojem proti zneužívání atypických pracovních smluv. Měl by být zajištěn přístup k účinnému a nestrannému řešení sporů a v případě neoprávněného propuštění právo na nápravu, včetně přiměřené kompenzace.

Politiky by měly zlepšit a podpořit účast na trhu práce, soulad mezi poptávkou a nabídkou na trhu práce a přechody mezi zaměstnáními. Členské státy by měly účinně aktivovat osoby, které se mohou účastnit trhu práce. Členské státy by měly posílit účinnost aktivních politik na trhu práce zlepšením jejich zaměření, dosahu, pokrytí a jejich propojení s podporou příjmu pro nezaměstnané osoby při hledání práce, a to na základě práv a povinností těchto osob. Členské státy by měly usilovat o účinnější a účelnější veřejné služby zaměstnanosti tím, že zajistí včasné a individuálně uzpůsobené služby na podporu uchazečů o zaměstnání, podpoří poptávku na trhu práce a zavedou systémy řízení výkonnosti.

Členské státy by měly poskytnout nezaměstnaným přiměřenou podporu v nezaměstnanosti po přiměřenou dobu v souladu s jejich příspěvky a vnitrostátními pravidly způsobilosti. Tato podpora by neměla demotivovat od rychlého návratu do zaměstnání a měla by být doplněna aktivními politikami na trhu práce.

Měla by být podporována mobilita studujících a pracovníků s cílem zvýšit dovednosti podporující zaměstnatelnost a využití plného potenciálu evropského trhu práce. Měly by být odstraněny překážky mobility ve vzdělávání a odborné přípravě, v zaměstnaneckých a osobních penzijních pojištěních a při uznávání kvalifikací. Členské státy by měly přijmout opatření k zajištění toho, aby správní postupy nepředstavovaly zbytečnou překážku bránící pracovníkům z jiných členských států v přístupu k zaměstnání. Členské státy by rovněž měly předcházet zneužívání stávajících pravidel a řešit případný odliv mozků z určitých regionů.

Na základě stávajících vnitrostátních postupů a s cílem dosáhnout účinnějšího sociálního dialogu a lepších sociálně-ekonomických výsledků by členské státy měly zajistit včasné a smysluplné zapojení sociálních partnerů do koncipování a provádění reforem a politik v oblasti zaměstnanosti, sociálních a případně hospodářských reforem a politik, mimo jiné prostřednictvím podpory pro zvýšení kapacity sociálních partnerů. Sociální partneři by měli být podporováni ve sjednávání a uzavírání kolektivních smluv v záležitostech, které se jich týkají, přičemž je třeba respektovat jejich samostatnost a právo na kolektivní akce.

V příslušných případech by členské státy na základě stávajících vnitrostátních postupů měly přihlížet ke zkušenostem příslušných organizací občanské společnosti v oblasti zaměstnanosti a sociálních otázek.

Hlavní směr 8: Prosazování rovných příležitostí pro všechny, podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě

Členské státy by měly podporovat inkluzivní trhy práce, které jsou otevřené všem, zavedením účinných opatření pro boj proti všem formám diskriminace a na podporu rovných příležitostí pro nedostatečně zastoupené skupiny na trhu práce. Členské státy by měly zajistit rovné zacházení, pokud jde o zaměstnání, sociální ochranu, vzdělávání a přístup ke zboží a službám bez ohledu na pohlaví, rasový nebo etnický původ, náboženské vyznání nebo přesvědčení, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci.

Členské státy by měly modernizovat systémy sociální ochrany, aby poskytovaly účinnou, účelnou, udržitelnou a odpovídající sociální ochranu ve všech fázích života jednotlivce a přitom podporovaly sociální začlenění a vzestupnou sociální mobilitu, vybízely k účasti na trhu práce a řešily nerovnosti, mimo jiné i nastavením systémů daní a dávek. Účinnost systémů sociální ochrany se zlepší, pokud budou univerzální přístupy doplněny o přístupy selektivní. Modernizace systémů sociální ochrany by měla vést k lepšímu přístupu, udržitelnosti, přiměřenosti a kvalitě.

Členské státy by měly vytvářet a zavádět preventivní a integrované strategie kombinací tří prvků aktivního začleňování: přiměřené podpory příjmu, inkluzivních trhů práce a přístupu ke kvalitním službám, které vyhovují individuálním potřebám. Systémy sociální ochrany by měly zajistit přiměřené dávky poskytující minimální příjem každému, kdo nemá dostatečné prostředky, a podporovat sociální začlenění tím, že budou obyvatelé podněcovat k aktivní účasti na trhu práce a ve společnosti.

Pro zajištění rovných příležitostí, a to i pro ženy, děti a mladé lidi, má zásadní význam nabídka cenově dostupných, přístupných a kvalitních služeb, jako jsou předškolní vzdělávání a péče, mimoškolní péče, vzdělávání, odborná příprava, bydlení, zdravotní služby a dlouhodobá péče. Zvláštní pozornost by měla být věnována boji proti chudobě a sociálnímu vyloučení, včetně snižování chudoby pracujících a dětské chudoby. Členské státy by měly zajistit, aby měl každý přístup k základním službám. Osobám, které to potřebují nebo které se nacházejí ve zranitelné situaci, by měly členské státy zajistit přístup k přiměřenému sociálnímu bydlení nebo pomoc v této oblasti. Specificky by měla být řešena problematika bezdomovectví. Přihlížet by se mělo ke specifickým potřebám osob se zdravotním postižením.

Členské státy by měly zajistit včasný přístup k cenově dostupné preventivní a léčebné zdravotní a dlouhodobé péči dobré kvality a zároveň zabezpečit dlouhodobou udržitelnost.

V kontextu prodlužující se délky života a demografických změn by členské státy měly zabezpečit přiměřenost a udržitelnost důchodových systémů pro pracovníky i osoby samostatně výdělečně činné a zajistit pro ženy i muže rovné příležitosti nabývat důchodová práva, mimo jiné prostřednictvím doplňkových programů, které jim zajistí přiměřený příjem. Důchodové reformy by měly být podporovány opatřeními, která prodlouží pracovní život, jako je například zvyšování skutečného věku odchodu do důchodu, a měly by být zasazeny do rámce vytvořeného strategiemi aktivního stárnutí. Členské státy by měly zahájit konstruktivní dialog s příslušnými zúčastněnými stranami a umožnit postupné zavádění reforem.
